

Utvecklings plan för Johannishus, Listerby och Kuggeboda halvö

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

Vi vill se den östra kommundelen utvecklas

av dem som valt att leva och bo här. Den unika levnadsmiljön behöver värnas, vårdas och brukas på ett sätt som bibehåller det unika landskapet i hav, vatten, skog och mark.

Vi vill bygga en infrastruktur för samhällets fortlevnad och utveckling med boendemiljöer och mötesplatser som skapar frihet, gemenskap och trygghet för alla skeden i livet.

Vi vill ha en nära gemenskap bygd på frivilligt engagemang, där vi tillsammans skapar samverkan, tillit och trygghet mellan oss.

1 Inledning

1.1 Varför en lokal utvecklingsplan?

En lokal utvecklingsplan är bygdens viljeyttring. Den är en plan för hur vi kan utvecklas till en attraktiv, levande och hållbar plats på våra villkor. Den omfattar en diskussion om behov, förhoppningar och farhågor som vi kallar **kartläggning**; den pekar ut en riktning framåt, som vi kallar vår **vision**; den lägger fram en plan för handling, kort och gott en **handlingsplan**.

Den lokala utvecklingsplanen bygger på en lång process av lyssnande, diskussioner, mer lyssnande, fler diskussioner, prioriteringar och ännu mer lyssnande. Den har försökt att fånga in många perspektiv för att förhoppningsvis vara ett dokument många känner att de vill ställa sig bakom.

Vi vill att den lokala utvecklingsplanen kan bli en utgångspunkt för samverkan och gemensamma åtaganden med kommun, region, länsstyrelse och andra aktörer som verkar för utveckling av våra landsbygder.

1.2 Vem står bakom planen?

Den lokala utvecklingsplanen är framtagen av bygdens lokala utvecklingsråd. Det lokala utvecklingsrådet har tillsatts av Ronneby kommun och civilsamhället representerat av Ronneby kommunbygderåd.

Utvecklingsrådet har arbetat tillsammans med kommunens projektledare Robin Eriksson och landsbygdsutvecklare Daniel Granello i ett år med processen att ta fram en plan som på ett bra sätt ska representera hela bygden.

Dina lokala processledare är Dennis Enhagen (Listerby Väg- & Samhällsförening), Magnus Svensson (Listerby Väg- & Samhällsförening), Helena Carlberg Andersson (Johannishus samhällsförening och Ronneby kommunbygderåd), Ia Söderström (Johannishus Samhällsförening), Håkan Pålsson (Johannishus Samhällsförening) Joakim Rosenqvist (Kuggebodahalvöns Samhällsförening), Lena Jarleberg (Kuggebodahalvöns Samhällsförening).

1.3 Hur har vi gått till väga?

Kommunen bjöd tillsammans med Ronneby kommunbygderåd in till ett mobiliseringsmöte en varm kväll i maj på Åsavallen i Listerby, det syftade till att kartlägga bygdens behov, förhoppningar och utmaningar.

Det lokala utvecklingsrådet arbetade med stöd av kommunen vidare med att bredda kartläggningen genom att fånga upp fler grupper och perspektiv.

Utifrån resultatet av kartläggningen gjordes en prioritering av ämnen som kommit upp. De högt prioriterade områdena utgjorde grunden till framtagandet av en vision för vad bygden vill åstadkomma.

2 Kartläggning

2.1 Nuläge

2.1.1 Vår bild av vår bygd

Johannishus – orten i gamla Hjortsberga socken med gravfält längs med åsen. Åsen som användes som väg och där även kyrkan från 1200-talet återfinns. Flertal fynd har påträffats genom åren som påminner oss om

att detta har varit en boplatz långt tillbaka i tiden. Hjortsberga kyrkas klocktorn som är symbolen för Johannishus Samhällsförening och vikingahjälmen i Johannishus Sportklubbs logga påminner om värden som format orten.

I slutet av 1600-talet köpte generalamiralen Hans Wachtmeister upp gårdar i byarna runt om Johannishus som sedan blev grunden till dagens Johannishus gods med vackra Johannishus Slott. Godset skapade arbeten för stattare, bönder m fl och det var här folk också bosatte sig. Det märks bl a a på skolan som initierades av den dåvarande grevinnan på grevens mark redan 1833, nio år före Sveriges folkskolestadga. Grevnen har haft en stor inverkan på samhället och ett exempel är att järnvägen drogs via Johannishus, trots att det inte är den rakaste sträckan mellan Ronneby och Karlskrona. Även naturreservaten, som har ett stort värde för området, har skapats med hjälp av familjen Wachtmeister.

Runt 1950-talet var den stora frågan vatten och avlopp och Johannishus var en av de orter som kommunen valde att satsa på. I samband med det köpte kommunen upp mark, som sedan styckades av till villatomter. En ny samhällsstruktur tog form som suddar ut gränsen mellan stad och landsbygdsbor. Nya vägar och villaområden växer fram till 1980-talet, där det minskar fram till nutid när ett område för flerfamiljshus nyligen färdigställts, samt planering för nya bostadsområden har påbörjats. Idag kan Johannishus erbjuda sina invånare affärer för dagligvaror och blommor/växter, förskola och skola, föreningsliv, vård- och omsorgsboende, samlingslokal, vackra strövområden och mycket mer som ger livskvalité.

Beskrivning av Listerby

Listerby är en stor tätort belägen 9 km öster om Ronneby.

Listerby är en gammal by, uppbyggd kring den medeltida kyrkan, som restes på 1100-talet, och den intilliggande Byvägen. Vid Byvägen låg fram till 1960-talet småskola, bibliotek, affärer, pastorsexpedition, sågverk, kvarn, smedja med mera. 1846-49 byggdes kyrkan ut och med uppförandet av kyrktornet 1871 fick kyrkan sitt nuvarande utseende

Listerby var centralort i Listerby landskommun som upphörde 1964.

Efter detta började man bygga och utveckla Listerby. Den så kallade Hellmansgården revs och på platsen byggdes en skola och bostadsområdet runt omkring började byggas. År 1969-1970 påbörjades ännu fler bostadsområden men även utveckling av föreningslivet fick en skjuts detta året. 1970 bildades en väg och samhällsförening men även en bevattningsförening. Innan dess fanns en vägförening och en idrottsklubb. Tillsammans ordnade man olika aktiviteter, luciakröning, byadagar och div evenemang. Åren gick och samhället utvecklades. En affär kom till och gick i folkmun under namnet "Gula affären". ICA affären blomstrade och var en samlingspunkt i byn för många. 2004 togs spadtaget till ett nytt bostadsområde i Slättanäsområdet, i byn fortfarande kallat "Det nya området" och det området är fortfarande under utveckling då det har byggts i etapper och stundtals så har det varit stiltje.

Gula affären frångick ICA och nya ägare tillkom och tyvärr gick det sakta men säkert utför och affären gick i konkurs och revs. Sedan dess har byn saknat en självklar samlingspunkt men vilket vi hoppas ska återfinnas i och med den nya idrottshallen.

I Listerby finns det mesta, nära till städer, nära till havet och nära till djur och natur och fina promenadstråk. Här bor mestadels barnfamiljer och Listerby är en perfekt ort att bo i om man jobbar i Karlskrona eller Ronneby.

Samhället är under ständig utveckling, det är alltid något på gång, idrottshall, minipark, försköning av byn med mera. Här är föreningslivet aktivt, vi har fem stora föreningar som på sitt sätt alla bidrar till aktivitet och ett bra klimat i byn.

Det byggs nya hus och nu en ny idrottshall som ska stå klar 2025. Promenadstråken är mycket uppskattade och de är med i ARK 56, Ronnebyslingor, Byaslingan, Tusenårsresan men även Hitta ut. Allt detta ger verkligen skäl för samhällsföreningens gamla slogan

Listerby – Mer än ett vägska!

Men även Listerby IKs slogan ”Det märks att vi trivs”

Beskrivning av **Kuggeboda**

Kuggebodahalvön sträcker sig söder ut från Yxnarum och Heaby i norr till Lindö udde i Söder, från Torkö i öst till Gö i väst. Det är ett stycke land med flera småorter och byar som Bökenäs, Kuggeboda, Lunnatorp, Korsnäs mf, som binds samman med smala slingriga vägar, kantade med stenmurar, gärdesgårdar och blommande diken. Bebyggelsen är gemytlig, ombonad och gammal men omhändertagen. Här finns prunkande trädgårdar varvat med betesmarker, blandskogar och åkerlandskap. I skog och mark syns tydliga spår av att man befinner sig kustnära, med vindpinade träd och magra marker. Längs kustremsan uppdagas lätt bilden av en svunnen tid av ett liv i skärgården med självhushållningen och skrapar man ytterligare lite på ytan finns där spår av ett litet avskärmat samhälle där de flesta nödvändigheter engång fanns, som handelsbodas, bageri, brandstation, skolor, byakyrka, båtvarv, handelsträdgård, jordbruk m.m. Listan kan göras lång över det som det som inte längre är.

Knytpunkten för byarna på halvön är samhällsföreningen, eller samhällsföreningen har i alla fall som ambition att genom olika aktiviteter, arrangemang och tillställningar knyta innevanorna och byn samman. Det behövs och det är i vissa fall en nödvändighet att ha en stark gemenskap och ett civilt engagemang med tillit mellan människor, när man bor som vi gör i Blekinges ”Fylke”.

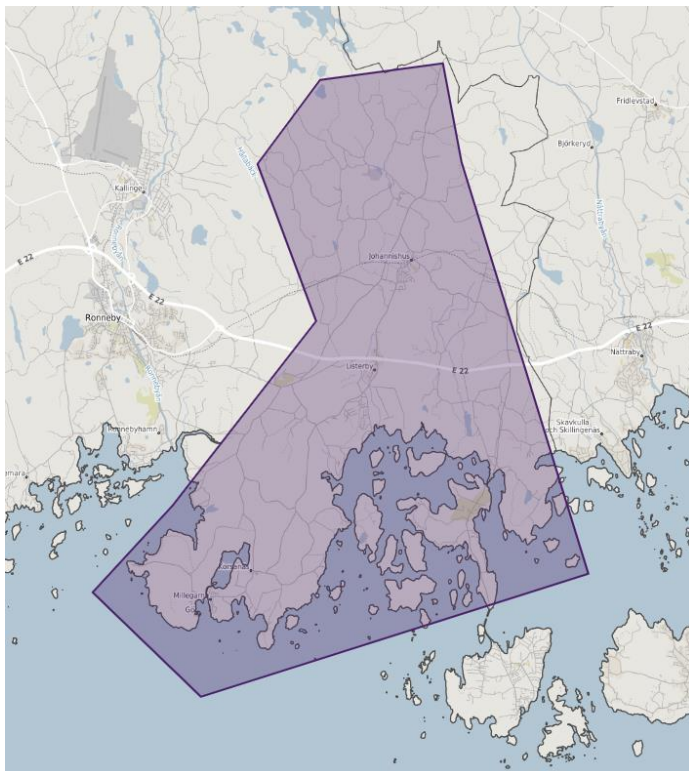
Kuggebodahalvön är unik på många sätt. Det finns egentligen ingen närliggande ”service”. Det är bara skolan som är den aktiva verksamheten på halvön om man inte räknar med ett fåtal småföretagare och månskensbönder. Närmaste möjlighet till att handla något eller lämna/hämta post är vid ”Macken” i Listerby. Under sommaren finns även möjlighet att handla vissa basala varor vid Ronneby havskamping.

Kuggebodahalvön är en liten ”avkrok” eller en tillflyktsort om man så vill, för den som söker lugnet. Det är långt till det mesta men det är i stort sett alla, som väljer att bosätta sig här, medvetna om. De flesta som vill leva och bo här gör det av just de anledningarna, att det är lugnt och stilla. Det är en helande miljö att bara

vara i. Närheten till havet och en helt unik boendemiljö gör det lätt att kunna avstå närhet till viss bekvämlighet.

Kuggebodahalvön ligger avsidet men ändå på ett överkomligt pendlingsavstånd till både Karlskrona och Ronneby vilket öppnar upp för möjligheten att bo i en unik miljö, långt från stadens myller och villakvarterets täta bebyggelse. Halvön inrymmer historiska platser som gravfältet ute på vackra Gökalv och det ståtliga Göholms slott. Läget bjuder på svårslagen fågelskådning på Lindö udde. Konsthantverk och café ute på Torkö m.m.

2.1.2 I siffror

Rapport för polygon

Antal servicetyper i området:

- 1 Kontantuttag
- 0 Betalningsförmedling
- 0 Dagskasseinsättning
- 1 Dagligvaror fullsortiment
- 2 Dagligvaror ej fullsortiment
- 2 Posttjänster
- 1 Drivmedel Personbil
- 1 Apoteksvaror

Sysselsatta 2021:

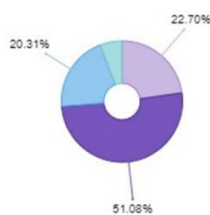
Totalt 536 sysselsatta personer 20-64 år.

Arbetsställen 2021:

Totalt 197 arbetsställen.

Folkbokförd befolkning 2022-12-31:

Totalt 3520 personer

0-19 år 20-64 år 65-79 år 80 år och äldre

2.2 Upplevda behov, förhoppningar och farhågor

Här kommer ett axplock av det som kom fram på första mobiliseringsmötet:

När det gäller **serviceutbud** saknas dagligvaror i Kuggeboda och det är för långt till Johannishus.

Man saknar tiden då man hade en distriktssköterska. Vad krävs för att man ska få tillbaka det?

I Kuggeboda upplever man att grundläggande **infrastruktur** för VA, el, väg, fiber är eftersatt och sårbart.

Det är inte dimensionerat för de som bor där och man efterfrågar ett helhetsgrepp. Man måste börja med att grunderna fungerar!

Parkeringar och laddstolpar efterfrågas i Listerby för att underlätta för de som vill använda Listerby som knutpunkt att ta sig vidare.

Kommunikationer hade kunnat vara bättre från Johannishus och Kuggeboda till Listerby för att anpassas till ett mer flexibelt arbetsliv och aktiviteter. Öppen närtrafik och anropstyrda turer behöver utvecklas.

Dessutom efterfrågas tågstopp i Johannishus.

Boendemiljön är mycket uppskattad. Allt i fråga om miljöer finns från Kuggeboda till Johannishus. En bra boendemiljö är nyckeln till att många vill bo här och att service och annat utbud kan växa. Någon beskriver känslan av ett generationsskifte i Johannishus och Listerby, mycket barnfamiljer.

Byggande borde ske i linje med fler behov. Unga behöver enklare lägenheter att kunna flytta till som första bostad. Den som sitter i ett för stort hus behöver ha möjlighet att kunna bo kvar i samhället.

Det här är bygder där man bor, arbetar gör man någon annanstans. Det drabbar måhända ungdomar, det är svårt att hitta sommarjobb.

Besöksnäring skulle kunna utvecklas i synnerhet i Kuggeboda. Brygga, mer plats för besökare, mer service i hamnen. Finns plats för mycket besökare som ska ta sig fram genom trånga helårsboendeområden? Kan ge arbeten.

Mötesplatser är ett tema som rymmer delvis olika uppfattningar. Åsavallen är helt uppenbart en mötesplats. Det finns bygdegårdar, vissa i behov av upprustning så småningom. Café i säsong i Kuggebodas byahus. Camping på Torkö är väldigt fin.

Kultur och idrott är det lite olika uppfattningar då det är ett stort begrepp. Vissa menar att det är ett dåligt kulturutbud. Andra menar att det finns massor så som Blekingepärlor. Majas. Vissa menar att Kuggeboda är utsvultna på området.

2.3 Prioriteringar

Diskussioner utifrån kartläggningen ledde fram till en rad prioriterade frågor för bygdens utveckling:

1. **Samverkan** samhällena kan komplettera och dra nytta av varandra. Ett exempel på detta kan vara att utveckla Trygghetspunkter för området för att skapa en bra beredskap tillsammans.
2. **Trygghetsnav**
 - **Enklare lägenheter/Äldreboende/Seniorboende/** för att kunna leva och bo här i alla skeden av livet. När äldre flyttar kan barnfamiljer flytta in.
 - **Distriktssköterska och BVC** närhet och kontinuitet för alla. Det är en trygghet och en frihet att ha vården nära och tillgänglig.

3. **Trafiksäkerhet** skapa tillgänglighet mellan orterna och trygghet för trafikanter i alla åldrar.
4. **Kollektivtrafiken** är viktig för att vara mobil, ung som gammal.
5. **Fler mötesplatser** för alla. Det bygger sammanhållning och civilt engagemang. Viktigt att lära känna varandra för att möjliggöra fler aktiviteter. Föreningsverksamheten behöver mötesplatser för att blomstra.
6. **Grundläggande infrastruktur i Kuggeboda** för att det är en grundförutsättning och en rättighet.

3 Vision

Vi vill se den östra kommundelen utvecklas

av dem som valt att leva och bo här. Den unika levnadsmiljön behöver värnas, vårdas och brukas på ett sätt som bibehåller det unika landskapet i hav, vatten, skog och mark.

Vi vill bygga en infrastruktur för samhällets fortlevnad och utveckling med boendemiljöer och mötesplatser som skapar frihet, gemenskap och trygghet för alla skeden i livet.

Vi vill ha en nära gemenskap bygd på frivilligt engagemang, där vi tillsammans skapar samverkan, tillit och trygghet mellan oss.

4 Handlingsplan

1. Samverkan

Varför: För att vi kan ha stor nytta av varandra.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Ta fram trygghetspunkter	Kommunen Samhällsföreningarna		Sätta igång! Väcka intresse!
Hitta forum för att dela med sig av aktiviteter	Samhällsföreningarna		
Hålla liv i LUP, fortsätta träffas	Samhällsföreningarna		

2. Ett trygghetsnav

Varför: Det är en förutsättning för att växa och utvecklas. För att kunna bo här i alla skeden av livet och för att barnfamiljer ska kunna flytta in. För den sociala miljön. Närhet och kontinuitet för alla. Det är en trygghet och en frihet att ha vården nära och tillgänglig.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Planera för utveckling av trygga samhällen	ÖP		
Driva opinion för distriktssköterska och BVC	LUR	LUF	
Poängtera vikten med äldreboende, seniorboende och lägenheter	LUR	LUF	
Hitta på aktiviteter för att träffas	Samhällsföreningarna		

3. Trafiksäkerhet

Varför: Skapa tillgänglighet och trygghet för trafikanter i alla åldrar.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Utveckla gång- och cykelbanor	LUR	I samband med att Trafikverket planerar cykelväg Listerby-Ronneby	
Få ner hastigheterna	Kommun, Trafikverket, Länsstyrelsen	Dialog med parterna	

4. Kollektivtrafik

Varför: Viktig för att vara mobil, som ung och som gammal.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Mer behovsstyrd trafik	Dialog med Blekingetrafiken och kommunen		
Marknadsföra möjligheterna med anropsstyrd trafik/öppen närtrafik	Dialog med Blekingetrafiken och kommunen		
Utveckla möjligheterna till anropsstyrd trafik/öppen närtrafik utifrån behov	Dialog med Blekingetrafiken och kommunen		

5. Mötesplatser

Varför. För att lära känna varandra, för att möjliggöra aktiviteter och få föreningslivet att blomstra. Det bygger sammanhållning och civilt engagemang.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Påverka så att idrottshallen blir tillgänglig för alla.	Kommunen tillsätter en bred styrgrupp		
Få hjälp att behålla byahus/samlingslokal	Kommunen		Bli trygghetspunkter

Trafikplatsen Listerby, skapa möjligheter till verksamheter!	Trafikverket	Vid ombyggnad av E22	
--	--------------	----------------------	--

6. Infrastruktur Kuggeboda

Varför: för att det är en grundförutsättning och en rättighet.

Åtgärd	Vem?	När?	Status
Påpeka att underhållsskulden växer	LUR	LUF	
Påverka Regional cykelplan	LUR	LUF	

5 Förankring

Nu ska vision bli handling.

Vi ställer oss bakom denna Lokala Utvecklings Plan

För Johannishus Samhällsförening

.....
Anna Sundberg, Ordförande

För Listerby Väg- & Samhällsförening

.....
Dennis Enhagen, Ordförande

För Kuggebodahalvöns Samhällsförening

.....
Joakim Ströman Rosenqvist, Ordförande